

PERCYHO BOJ PROTI GENETICKY MODIFIKOVANÝM PLODINÁM

Percy Schmeiser se narodil roku 1931 v kanadské zemědělské rodině ve státě Saskatchewan, jeho farma se stala vedoucí farmou regionu, pracoval také pro liberální stranu a byl i starostou města Bruno. Jeho boj s Monsanto začal v roce 1998.

Boj s Monsanto a GMO v Kanadě

Letošní Bioakademie se zúčastnil kanadský farmář, od roku 1998 s ním vedl americký monopol Monsanto soudní spor. Percy Schmeiser prý vysel na své pole GMO osiva a Monsanto je nezaplatil (poplatek je 15 USD na akr). To už v Kanadě bylo plno GMO obilí, sóji, řepky a kukuřice, která se sem dostala v roce 1996.

Emotivní výpověď Percy Schmeisera odhalila nekalé a nevídané praktiky tohoto monopolu, který chtěl získat právní precedens v tom, že zažaluje farmáře a obviní jej ze zneužití osiva GMO řepky. Podrobněji je případ rozepsán na stránkách <http://www.percyschmeiser.com/>. Pole Percyho Schmeisera bylo kontaminováno přenesením pylu a nemohl tomu zabránit.

Naopak musel pak dokazovat soudu rozbor, že pole bylo kontaminováno na různých místech v rozmanité koncentraci, proto se nemohlo jednat o to, že by zasel osivo GMO odrůdy. Soud nakonec připustil, že nekupovali tedy GMO osivo, ale tvrdili, že když osivo bylo kontaminováno, je tedy majetkem Monsanto a musí se za něj platit. Kdyby Monsanto uspělo, byla by to hrozba pro mnoho farmářů, kteří by se ocitli v podobné situaci, a tím v područí Monsanto. Percy bojoval proti tomuto rozhodnutí sedm let, Monsanto požadovalo odškodnění 1 milion dolarů. Nakonec použili tezi o tom, „kdo vlastní život“. Patent Monsanto je platný, ale kdo má „kontrolovat život“?

Kontaminované rostliny z pole nakonec vytrhali. Percy chtěl Monsanto zpětně zažalovat, ale to nechtělo Monsanto připustit. Došlo by k jejich kontrole, proto se nakonec po deseti letech vyrovnali s Percym mimo soudně a zaplatili vyčištění pole.

Percy Schmeiser dále upozornil na nebezpečí šíření geneticky modifikovaných plodin. Monsanto přicházelo s těmito odrůdami na trh s vizí, že se bude spotřebovávat méně chemických látek na hubení plevelů a škůdců, že budou mít více výživných látek a že bude možná koexistence GMO a neGMO.

Vystoupení kanadského farmáře Percy Schmeisera na Bioakademii 2008

Kdo se zaplete přesto s plodinami dodanými Monsanto, nesmí používat potom vlastní osiva z vypěstovaných plodin, ale musí kupovat firemní – 40 USD/ha. Policie to sleduje, kontroluje potom i účetnictví. Pokud podepíšete s Monsanto smlouvu, nesmíte Monsanto kvůli něčemu žalovat. **Pokud vaše pole bude kontaminováno, splňujete tuto smlouvu!** Také v novinách vycházejí reklamy typu: pokud udáte souseda, dostanete dátek. Monsanto má vlastní policii. Monsanto zasévá najednou GMO plodiny, ale také nedůvěru lidí mezi sebou a získává tak kontrolu nad dodávkami osiva.

„Ovšem nebezpečí kontaminace okolních polí by i jen z pokusných pozemků je velká – pylem se roznesou dál, do dvou let může být vše kontaminováno GMO, druhým rokem také dochází k poklesům výnosů a nutriční hodnota takových potravin klesá až o 50 procent! GMO plodiny – sója, řepka, kukuřice i brambory – jsou smrtelným nebezpečím pro ekologicky hospo-

dařící farmáře. Celý systém bio je jimi ohrožen.“ Zdůraznil P. Schmeiser na Bioakademii. Při využívání GM plodin vznikají také mutované plevele, na které je pak potřeba až pětinašobně více pesticidů! Tyto plevele se dostávají do polí a dokonce všechna golfová hřiště v Kanadě jsou jimi kontaminována.

To nestačí, **ohroženy jsou také včely a jejich med.** V Kanadě už není žádný biomed, protože plodiny jsou kontaminované. Z planety se tak ztrácí biodiverzita. Jedinou světovou stránkou pochodu GMO plodin Kanadou je to, že další GMO plodiny nejsou povoleny.

Percy apeloval na farmáře: „Máte svobodu se vyjadřovat a také si vybrat osivo!“

Závěrečná diskuse k vystoupení P. Schmeisera nebyla optimistická, protože v ČR je mnoho hektarů, kde se GM plodiny pěstují a také testují (viz čl. na jiném místě listu). Také Monsanto je v ČR registrována jen jako společnost s ručením omezeným – ručí tedy za způsobené škody jen do výše 100 000 Kč.

(vha)

Manželé Schmeiserovi při slavnostní večeři na Bioakademii – vpravo

Zemědělská krajina Dolnorakouska

Stanovisko Rady PRO-BIO svazu ekologických zemědělců k nakládání s GMO

Ministerstvo zemědělství ČR přeložilo Parlamentu novelu zákona o zemědělství, jenž prošel poslaneckou sněmovnou prvním čtením. Podle TZ zákon mj. „zpřesňuje ustanovení týkající se činnosti ministerstva zejména v oblasti dotační, pěstování **geneticky modifikovaných odrůd** a kontrolní, včetně nezbytných legislativně technických zpřesnění zákona.“ Za tím se skrývá podle zpráv také možnost, že se změkčí již tak měkké ohlašování pěstování GM plodin, které muselo být skutečně písemnou formou, ale až **15 dnů po (sic!) zasetí.**

Rada proto přijala jednomyslně toto usnesení:

Rada svazu je znepokojena přípravou novely zemědělského zákona, kde je mimo jiné obsažena úprava ve způsobu nakládání s GMO plodinami. Schválení této podoby novely, pod záminkou snížení administrativní zátěže pro zemědělce, povede k přímému ohrožení podnikání našich členů provozujících především ekologickou zemědělskou výrobu. Jsme přesvědčeni, že takto navržená novela ohrožuje i podnikání konvenčních zemědělců, kteří GMO plodiny nechtějí používat. (js)